

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	Z/22/065198/300149/3
<i>Datum collegebesluit:</i>	dinsdag 3 mei 2021
<i>Datum commissievergadering:</i>	dinsdag 24 mei 2021
<i>Datum raadsvergadering:</i>	dinsdag 7 juni 2021
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Zienswijze op de ontwerpbegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van de gemeenschappelijke regeling Avalex
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Schokker
<i>Programma:</i>	P 7 Volksgezondheid en milieu
<i>Kernboodschap:</i>	In een zienswijze (eventuele) verbeter- en aandachtspunten benoemen voor de (uitvoering van de) ontwerpbegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van Avalex.
<i>Bijlagen:</i>	Ja; Bijl.1. Ontwerpbegroting 2023 (incl. meerjarenraming 2024-2026); Bijl.2. Ontwerpbrief zienswijze op de ontwerpbegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026.
<i>Stukken ter inzage:</i>	Nee
<i>Beslispunten:</i>	1. Over de ontwerpbegroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2026 van de BVO Avalex regionaal reinigingsbedrijf een zienswijze naar voren te brengen bij het Bestuur van de BVO Avalex, zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief; 2. Voor 2023 uit te gaan van een beleidsarme DVO en deze te verwerken in de gemeentelijke meerjarenbegroting 2023 t/m 2026; 3. De dekking van de kosten voor de DVO 2023 te betrekken bij het bepalen van de afvalstoffenheffing 2023.
<i>Relatie met:</i>	☐ Agendapunt: ☐ Toezegging: ☐ Amendement/motie: ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026

Inleiding

Avalex

Avalex is een gemeenschappelijke regeling en bestaat zes gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp, Midden Delfland, Delft en Wassenaar. Sinds 2006 neemt de gemeente Wassenaar deel in Avalex voor het inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. Met de deelname in deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente ook bestuurder / eigenaar van dit inzamelbedrijf. Voor het verwerken van de huishoudelijke afvalstromen (restafval, GFT en grofvuil) is Avalex halverwege 2021 toegetreden tot HVC. Jaarlijks wordt er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen de gemeente Wassenaar en Avalex afgesloten om het huishoudelijke afval in de gemeente Wassenaar in te zamelen. Dit gebeurt op basis van de Producten en Diensten Catalogus (PDC). Hierin worden de diensten en inzamelfrequentie aangegeven. De gekozen combinatie genereert een prijs die betaald moet worden voor de af te nemen diensten.

Op dit moment neemt Wassenaar op hoofdzaken de volgende diensten af in de DVO:

- Wekelijks aan huis inzamelen van het restafval;
- Elke twee weken aan huis inzameling van GFT;
- Elke vier weken aan huis inzamelen van papier;
- Beheer van het afvalbrenghstation (Hogeboomseweg).

HVC

HVC is de afvalverwerker, van o.a. het Wassenaarse afval, welke bestuurt wordt door 48 gemeenten en 8 waterschappen. Zij beschikken over een grote verwerkingscapaciteit, kennis en kunde om dit op een juiste manier uit te voeren. Indirect is de gemeente Wassenaar daarmee ook voor een heel klein deel belanghebbende in de verwerker HVC.

Jaarstukken

Jaarlijks stelt het bestuur van Avalex een ontwerpbegroting en meerjarenraming op waarin iedere gemeente inzichtelijk krijgt wat de financiële consequenties hiervan zijn. Als gemeenteraad heeft u de mogelijkheid tot het geven van en zienswijze hierop.

Samenvatting

Het Bestuur van de BVO Avalex heeft op 12 april 2022 aan het college de ontwerpbegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 aangeboden. De raad wordt in de gelegenheid gesteld haar zienswijze aan het bestuur van Avalex kenbaar te maken.

In de begroting wordt door Avalex voor Wassenaar uitgegaan van een beleidsarme dienstverleningsovereenkomst. Voorgesteld wordt dan ook om voor 2023 de huidige DVO voort te zetten.

Beoogd effect

Een definitieve zienswijze namens de raad te geven op de ontwerpbegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 van Avalex.

Argumenten

1.1 Wassenaarse belangen worden zoveel mogelijk zeker gesteld

Sinds 2019 wordt door Avalex gewerkt met een nieuwe toerekeningsystematiek voor de door de gemeente af te nemen producten. Dit verloopt via de zogenaamde Producten en Diensten Catalogus (PDC). De tarieven voor de producten en diensten worden jaarlijks opnieuw vastgesteld door het bestuur van Avalex en verwerkt in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). In beginsel is het dus mogelijk om jaarlijks nieuwe keuzes te maken door de gemeente. In de begroting van Avalex wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Wassenaar voor 2023 dezelfde DVO afsluit als voor 2022 (ongewijzigd beleid).

De begroting van Avalex gaat over de uitvoering van de DVO's van de zes deelnemende Avalex gemeenten. Uit de nieuwe begroting van Avalex wordt duidelijk dat er sprake is van een verwachte verdere kostenstijging voor de bedrijfsvoering. De oorzaak van deze kostenstijging ligt veelal buiten de invloedssfeer van Avalex. In de zienswijze wordt aandacht gevraagd voor de kostenstijging en wordt verzocht om deze zo veel als mogelijk te beperken.

2.1 Geen afwijkingen tussen begroting Avalex en gemeente Wassenaar

De begroting van Avalex is net als die van de gemeente een meerjarenbegroting. Hierbij wordt voor de komende jaren uitgegaan van gelijkblijvende dienstverlening (DVO). Wel is een daling van de hoeveelheid restafval hierin verwerkt. Deze meerjarenbegroting van Avalex wordt ook vertaald naar de meerjarenbegroting van de gemeente.

De hoogte van de DVO 2023 wordt dus direct opgenomen in de begroting van de gemeente Wassenaar. In principe zijn er geen additionele bijdragen te verwachten vanuit Wassenaar en is dit de totale jaarlijkse bijdrage aan Avalex. Aan het eind van het jaar vindt er een afrekening plaats. Afgelopen jaar (2021) heeft Wassenaar vanuit de DVO EUR 32.000,- terug ontvangen. Bij de jaarrekening wordt aan de Raad voorgesteld dit overschot toe te voegen aan de egalisatievoorziening.

In het uitzonderlijke en onverhoopte geval dat Avalex verlies zou maken, zal dit in eerste instantie via het Eigen Vermogen van Avalex opgevangen worden. De omvang van dit eigen vermogen bedroeg eind 2021 EUR 6 mln. De accountant van Avalex geeft in haar goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2021 aan dat Avalex er financieel goed voorstaat. De kans op een extra aanvullende bijdrage in de komende jaren door de gemeente aan Avalex is daarom klein, maar valt gelet op de verplichtingen vanuit de gemeenschappelijke regeling, niet helemaal uit te sluiten.

Voor de verwerking van het huishoudelijke afval is Avalex en daarmee de deelnemende gemeenten in 2021 toegetreden tot HVC. Met deze toetreding heeft de gemeente een garantstelling voor HVC afgegeven. Voor deze garantstelling ontvangt de gemeente jaarlijks een garantstellingsprovisie. Over 2022 zal deze premie naar verwachting ruim EUR 59 duizend bedragen. Dit bedrag verloopt niet via het circuit van de afvalstoffenheffing, maar vloeit naar de algemene middelen.

Kanttekeningen

1.1 De ontwerpbegroting 2023 van Avalex is gebaseerd op de afgesloten DVO's in 2022.

In de ontwerpbegroting 2023 is de deelnemersbijdrage van Wassenaar geschat op € 3.884.000. Een schatting op basis van de getekende DVO 2022. De DVO van 2023 zal nog exact afgestemd moeten worden en dit kan tot gevolg hebben dat er wijzigingen optreden indien het aantal aansluitingen, inzamelroutes veranderen of andere keuzes gemaakt worden dan de keuzes welke geleid hebben tot de DVO 2022. Er is rekening gehouden met een dalend volume restafval van 17% ten opzichte van 2021. Om te komen tot een DVO voor het volgende jaar worden er in de maanden april-mei voorbereidende gesprekken gevoerd over de af te nemen dienstverlening. Hiervan wordt de financiële vertaling gemaakt, hetgeen resulteert in een DVO die in september door de wethouder ondertekend wordt.

Het college is voornemens om voor 2023 een gelijke DVO af te spreken als voor 2022 (beleidsarm).

Burgerparticipatie

Naar aanleiding van de beleidswijziging in 2022 is er vanuit de inwoners gereageerd. Veel mensen zijn verheugd met nascheiding en het wekelijks ophalen van het restafval. We horen wel enkele

kritische geluiden over het niet wekelijks ophalen van het GFT afval. 2022 is echter pas het eerste jaar waarin dit is aangepast. Het college stelt dan ook voor om dit eind 2022 te evalueren. De evaluatie zal uitgevoerd worden op basis van:

- het aantal klachten;
- sorteeraanlyse;
- hoeveelheid ingezameld GFT ten opzichte van voorgaande jaren en
- de kwaliteit van het GFT.

Naar aanleiding hiervan zou er dan voor de DVO 2024 een aanpassing plaats kunnen vinden. Dan zal ook worden bezien of invoering van zijbelading en/of een verdere reductie van het restafval financiële ruimte biedt om budgetneutraal nieuwe maatregelen te kunnen treffen zoals het verhogen van de frequentie van de inzameling van het GFT.

Communicatie

De communicatie over de nieuwe begroting wordt na besluit van het bestuur van de BVO Avalex verzorgd door het regionaal reinigingsbedrijf Avalex.

Financiën

De Wassenaarse bijdrage 2023 wordt door Avalex geschat op € 3.884.000. Dit op basis van de DVO 2022 bij gelijkblijvend beleid. De bijdrage loopt in de meerjarenraming op tot € 4.064.000 in 2026.

Op welke wijze komen deze kosten tot stand

De bijdrage aan Avalex is gebaseerd op de DVO. Hierin worden afspraken gemaakt over de dienstverlening zoals hoe vaak bepaalde stromen ingezameld worden. Daarnaast worden de verwerkingskosten in rekening gebracht op basis van de te verwachten hoeveelheid per soort afval. Ook worden de kosten voor het gebruiken van een milieustraat omgeslagen over het totaal aantal te verwachten bezoekers. In de Ontwerpbegroting is in bijlage 3 (Tarievenblad) een overzicht opgenomen van de kosten per inzamelmiddel, inzamelwijze en de kosten per bezoeker op de milieustraat uit Wassenaar.

De totale kosten worden gevormd door de inzamelkosten en de verwerkingskosten. De inzamelkosten zijn opgebouwd uit:

- voertuigkosten,
- aantal medewerkers (uren),
- aantal benodigde inzamelroutes met frequentie;
- inzamelmiddelen zoals containers;
- en de overheadkosten.

De verwerkingskosten zijn de kosten welke de eindverwerker in rekening brengt voor het verwerken van de ingezamelde tonnen afval.

Kosten per aansluiting

Onderstaande tabel laat de verwerkingskosten over 2023 per gemeente zien. Deze kosten zijn direct gerelateerd aan de hoeveelheid afval wat per huishouden wordt aangeboden.

	verwerkingskosten 2023	huisaansluitingen 2023	kosten per huis- aansluiting
Delft	3.815	60.200	63
Leidschendam-Voorburg	2.937	37.000	79
Midden-Delfland	651	8.100	80
Pijnacker-Nootdorp	2.052	22.200	92
Rijswijk	2.357	28.000	84
Wassenaar	1.219	12.200	100
Totaal	13.031	167.700	78

Tabel 1.3: Verwerkingskosten 2023 per gemeente, per huisaansluiting

De totale kosten voor afval bestaan uit de inzamelkosten en de verwerkingskosten. In bovenstaande tabel 1.3 is in het bijzonder gekeken naar de verwerkingskosten. In de onderstaande tabellen worden inkomsten en de uiteindelijke kosten per aansluiting zichtbaar. Hieruit komt duidelijk naar voren dat deze kosten per aansluiting in Wassenaar relatief hoog zijn. Dit wordt veroorzaakt door de hoge hoeveelheid restafval (244 kg per inwoner¹) en de omvangrijke hoeveelheid GFT (145 kg). Toch verdienen deze cijfers enige nuancering. We moeten namelijk ook kijken naar de opbrengsten. Deze zijn niet meegenomen in bovenstaande tabel. Opbrengsten worden ontvangen van de grondstoffen en via de pinopbrengsten op de milieustraat. Deze vallen per aansluiting voor Wassenaar juist wat gunstiger uit dan voor andere deelnemers (tabel 3.6).

	Bijdrage gemeenten	Opbrengsten				Kosten				
		grondstoffen	pinopbrengst MS	nog te alloceren opbrengsten	Opbrengsten totaal	verwerkings- kosten	overlaad- station	milieu straten	nog te alloceren kosten	Kosten Totaal
Delft	11.918	606	136	269	1.012	3.815	208	89	8.818	12.931
Leidschendam-Voorburg	9.407	615	103	212	930	2.937	137	67	7.195	10.337
Midden-Delfland	2.050	234	23	46	304	651	25	15	1.662	2.354
Pijnacker-Nootdorp	6.745	489	132	152	773	2.052	94	86	5.287	7.518
Rijswijk	7.474	305	114	169	588	2.357	124	74	5.507	8.062
Wassenaar	3.884	252	104	88	444	1.219	49	68	2.992	4.328
Voorschoten										
Totaal	41.479	2.502	612	937	4.051	13.031	637	401	31.461	45.530

Tabel 3.6: Bijdrage gemeenten gedetailleerd (x €1.000)

Dit vertaalt naar de totale kosten per aansluiting geeft het volgende beeld:

¹ Dit is op basis van fijn restafval in combinatie met grofvuil en bouw en sloopafval (methode: VANG).

	aansluitingen	verwerkingskosten per aansluiting	opbrengst per aansluiting	Totale kosten per aansluiting
Delft	60200	€ 63	€ 17	€ 46
Leidschendam Voorburg	37000	€ 79	€ 25	€ 54
Rijswijk	28000	€ 84	€ 21	€ 63
Pijnacker Nootdorp	22200	€ 92	€ 35	€ 57
Wassenaar	12200	€ 100	€ 36	€ 64
Midden Delfland	8100	€ 80	€ 38	€ 42

Dat uit bovenstaande tabel naar voren komt dat de totale kosten per aansluiting toch hoger liggen dan van de andere gemeenten wordt veroorzaakt door de grote hoeveelheid restafval en het feit dat er in Wassenaar aanzienlijk meer GFT (145 kg) ingezameld wordt dan bij de andere deelnemende gemeenten (gem. 69 kg).

Keuze dienstverlening.

In 2021 heeft de raad zich uitgesproken over het dienstverleningsniveau voor 2022. Hierin zijn bewuste keuzes gemaakt zoals het stoppen met de gescheiden inzameling van PMD. Dit vanwege de mogelijkheid om het restafval vanaf 2022 te laten nascheiden voor PMD bij de verwerker HVC. Met het nascheiden van het restafval zal een beter milieuresultaat geboekt worden dan bij het eerder gehanteerde bronscheiding. Met het maken van deze keuze is er tevens besloten om het voor alle inwoners gelijk te houden. Om te voorkomen dat de inwoners niet voldoende capaciteit in hun container hebben is tevens besloten het restafval wekelijks in te zamelen. In 2021 hebben dus enkele stevige beleidskeuzes plaatsgevonden. Tegen deze achtergrond ligt het voor de hand om het beleid - in ieder geval - voor 2023 ongewijzigd voort te zetten. Dit om continuïteit te verkrijgen in de inzameling en betrouwbaar te zijn naar de inwoners. Zoals aangegeven zullen we eind 2022 een evaluatie doen.

Kostenontwikkeling 2022 en verder

Gemeenten	DVO 2022	OB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Wassenaar	3.846	3.884	3.968	4.018	4.064

De stijgende kosten (inzameling en verwerking) van Avalex worden voor Wassenaar gecompenseerd door de verwachte daling van de hoeveelheid restafval van 17% en de hogere verwachte opbrengsten van de grondstoffen zoals papier en metalen. De daling wordt gerealiseerd door het nascheiden van het restafval, het gescheiden inzamelen van GFT bij de hoogbouw en het keukenafval (etensresten) niet meer in de restafvalcontainer te stoppen. In 2022 is er bij de hoogbouw een mogelijkheid gekomen op het GFT gescheiden aan te leveren en is er een campagne om de inwoners bewust te maken van het beter scheiden van het afval en dan met name de etensresten.

Stijgende opbrengsten

Verschillende grondstofstromen, zoals papier, textiel en glas, genereren opbrengsten. De wereldmarkt, waar de prijzen voor de grondstoffen bepaald worden, is in beweging. Dit wordt veroorzaakt door de afgelopen COVID 19 periode en nu het conflict in de Oekraïne. De prijzen van de grondstoffen op de wereldmarkt zijn aan fluctuatie onderhevig en kunnen ook, ingegeven door onverwachte ontwikkelingen, weer snel een andere wending krijgen en daarmee direct invloed hebben op het uiteindelijke resultaat.

Nieuwe verwerkingscontracten

De huidige verwerkingscontracten voor restafval, GFT en grofvuil zijn begin 2022 bij HVC ondergebracht. Hierbij is nascheiding van het restafval een optie geworden en de gemeente Wassenaar heeft gekozen om het restafval via de nascheiding te laten verwerken. Dit betekent dat het aanwezige PMD niet meer bij de inwoner apart gehouden (bronscheiding) hoeft te worden en het mee kan in het restafval. Bij de eindverwerker (HVC) wordt deze stroom mechanisch nagescheiden.

Met het ingaan van het nieuwe verwerkingscontract is Avalex tevens aandeelhouder van de verwerker (HVC). Avalex bezit 440 van de 3347 uitgegeven aandelen HVC. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) heeft t Avalex voor ruim 13% een stem in de koers en ontwikkelingen van het bedrijf HVC.

Inspanningen om te stijgende kosten te beperken:

Avalex heeft in de conceptbegroting mogelijke besparingen aangegeven. Het grootste deel van de voorgestelde besparingen hebben direct invloed op de service van Avalex aan de inwoners. Wassenaar heeft twee van deze mogelijke besparingen reeds ingevoerd.:

- Geen aparte zomer inzameling GFT. In 2022 is deze in Wassenaar ingevoerd.
- Termijn inzamelen van het grofvuil verlengen (Wassenaar is dit nu 1 maal per vier weken. Tevens is dit in Wassenaar een betaalde service. Betalen voor ophalen)

Een mogelijke (kleine) besparing kan zitten in het openstellen van alle ondergrondse containers. Hierdoor zullen er geen data kosten meer gemaakt worden om de toegang tot de containers te regelen. Dit zou in Wassenaar een paar duizend euro schelen. De ervaring leert dat dit tot ongenoegen en oneigenlijk gebruik gaat leiden. Daarnaast zullen er een aantal containers veel meer gebruikt gaan worden en sneller vol zitten met extra inzamelgevolgen en bijplaatsing bij volle containers. Het college is dan ook niet voornemens om van deze optie gebruik van te maken.

Stijging verwerkingskosten

De verwerking van het restafval vindt sinds 1 januari 2022 plaats via HVC. De verwerkingskosten van de verschillende afvalstromen laten per ton afval een stijgende lijn zien. Stijging voor 2023 exclusief de verbrandingsbelasting:

- Restafval : + € 2,-
- GFT : + € 2,-
- Grofvuil : + € 2,-

Dit heeft invloed op de begroting en daarmee op de bijdrage van de deelnemers aan Avalex.

Jaarrekening

De jaarrekening van (geheel) Avalex laat een positief resultaat zien van € 49.000,-. Deze is gerealiseerd ondanks de grote invloed van COVID – 19 het afgelopen jaar. COVID-19 heeft ervoor gezorgd dat er meer afval is verwerkt, meer bezoekers op de milieustraten zijn geweest inzet van extra arbeidskrachten en het opvangen van het ziekte verzuim. Het bestuur van Avalex heeft besloten om dit bedrag naar het eigen vermogen van Avalex toe te laten vloeien.

Risico's

De gemeente loopt bij alle gemeenschappelijke regelingen (GR) financiële risico's, omdat zij naar rato van de deelneming kan worden aangesproken op financiële tekorten. Deze tekorten kunnen ontstaan op het moment dat het weerstandsvermogen van de betreffende regeling van onvoldoende omvang is om de financiële risico's af te dekken. De accountant heeft ook dit jaar weer naar de risico's gekeken en geconstateerd dat Avalex opvolging geeft aan de adviezen van de accountant. Hierdoor zijn de risico's bij Avalex zijn de afgelopen jaren sterk verminderd.

Duurzaamheid

De kerntaak van Avalex is het milieubewust inzamelen, scheiden en laten verwerken van afval en grondstoffen. Binnen alle werkzaamheden zal Avalex altijd trachten een maximale maatschappelijke meerwaarde te creëren.

Daarbij ligt er nog de opgave vanuit de Rijksoverheid om de totale hoeveelheid huishoudelijk

restafval terug te dringen². Het doel is om in 2025 nog maar 30kg restafval per persoon te produceren. Hier ligt nog een grote opgave voor Wassenaar en voor al haar inwoners. Zoals eerder benoemd verwachten we in 2023 een reductie van 17% restafval te bewerkstelligen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

T.N. Kramer,
Gemeentesecretaris

L. de Lange,
Burgemeester

² Beleid van de Rijksoverheid Van Afval Naar Grondstof (VANG)